

24 ta' Novembru, 1958

Imħallfin:—

Is-S.T.O. Prof. Dr. A.J. Mamo, O.B.E., Q.C., B.A., LL.D.,
President;

Onor. Dr. A.J. Montanaro Gauci, C.B.E., K.M., LL.D.;

Onor. Dr. W. Harding, K.M., B.Litt., LL.D.

Alice Amato ne.

versus

Vivian B. De Gray, M.V.O., M.B.E. ne. et.

Ġtazzjoni — Kawżali — Konfiska — Elevazzjoni —
“George Cross” — Pulizija Eżekuttiva — Liberazzjoni
“ab observantia”.

il-Qorti ghandha toqghod għat-termini tal-kawżali u tat-talba kif miġġuba fiċ-ċitazzjoni; u t-termini wżati f'atti ġudizzjarji formali, bħal ma hu l-att taċ-ċitazzjoni għandhom jittieħdu u jittieħdu biss fis-sens ġurid'ku tagħhom, u mhux fis-sens tal-lingwaġġ popolari ta' nies profani għall-liġi. Xori'ohra, il-konsegwenzi jkun kaotiċi.

Issa, il-kelma “konfiska” u “qbid” jew “elevazzjoni”, ma humiex ekwipollenti; għax il-kelma “konfiska” timplika att definittiv tal-Awtorità Statali li bih is-sid tal-ħaġa jiġi spossessat definittivament minn dik il-ħaġa, li tidher fil-pussess definittiv tal-Istat; mentri l-qbid, jew elevazzjoni, mhuwiex hliet l-att preparatorju, li jista' jkun preordinat għall-konfiska jew għal sempliċi prova, jew skop ieħor temporaneu. Ordinarjament, il-konfiska hija l-konsegwenza ta' kundan-

na, u piena komminata bis-saħħa tal-ligi minn Qorti kompetenti; din tista' biss tiġi wara proċediment ġudizzjarju; u sakemm dan ma jispjéċax, konfiska ma hemmx.

Għaldaqstant, jekk il-Pulizija Eżekuttiva telewa xi oġġetti b'ieq tliesserva bihom bħala prova fi proċediment kriminali dwar reat li hu pretiż li sar per mezz ta' dawk l-oġġetti, dik l-elevazzjoni mhix konfiska, sakemm ma jsirx dak il-proċediment, u sakemm bħala konsegwenza ma tkunx giet ordnata l-konfiska ta' dawk l-oġġetti; u kwindi, domanda b'ieq dik il-konfiska tiġi dikjarata arbitrarja u illegali mhix ġustifikata, jekk il-Qorti ma tkunx iddikjarat dik il-konfiska, għax id-domanda hi bażata fuq il-konfiska meta konfiska ma hemmx.

U f'każ ta' domanda simili, il-konvenut ma għandux jiġi biss liberat mill-osservanza tal-ġudizzja, imma għandu jiġi liberat mit-talba.

Fil-każ preżenti, il-Pulizija kienet elevat kwantità ta' envelopes stampati mid-ditta attriċi bil-arma tal-"George Cross", u dan b'ieq taġħmel użu minnhom għall-fnijiet ta' kawża li hija riedet taġħmel kontra d-ditta attriċi fuq il-pretiża li dik id-ditta, bil-istampar ta' dawk l-envelopes, kienet kisret id-dispożizzjonijiet tal-ligi dwar l-użu tal-"George Cross"; l-attriċi għamlet kawża b'ieq jiġi dikjarat illi ma kienet kisret ebda dispożizzjoni tal-imsemmija ligi u li l-konfiska ta' dawk l-envelopes kienet arbitrarja, illegali, u "ultra vires"; u l-Qorti qatgħet billi liberat il-Pulizija konvenuta m'd-domanda b'applikazzjoni tal-prinċipji fuq esposti.

Il-Qorti:— Rat l-att ta' citazzjoni quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, li bih, premessi d-dikjarazzjonijiet neċessarji u mogħtija l-provvedimenti kollha opportuni, peress li d-ditta attriċi stampat għall-bejgħ kwantità ta' envelopes bil-"crest" uffiċjali ta' Malta, bħal dawk li kopja taġħhom qegħdha tiġi hawn eżibita, markata dok. "A"; u peress li l-konvenut De Gray, fl-imsemmija kwalità tiegħu, ordna l-konfiska ta' dawk l-istess envelopes, għax allega li kienu jiksru l-ligi, u fil-fatt, fl-14 ta' April 1958, ġew elevati mill-poter tad-ditta attriċi l-kwantità ta' envelopes li tirriżulta mill-anness dokument "B"; u peress li l-istampar

ta' dawn l-envelopes ma kien jikser ebda dispożizzjoni tal-ligi, u għalhekk il-konfiska kienet arbitrarja u "ultra vires"; u peress li din l-istess konfiska arrekta dannu lid-ditta attriċi, kif jiġi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża; l-attriċi fil-kwalitajiet tagħha premissi talbet illi jiġi dikjarat u deċiż minn dik il-Qorti (1) li l-istampar tal-envelopes in kwistjoni ma kien jikser ebda dispożizzjoni tal-ligi, u li kwindi l-konvenut De Gray ma kellu ebda dritt jikkonfiskahom, u l-konfiska li għamel kienet arbitrarja, illegali u "ultra vires", (2) u li konsegwentement id-ditta attriċi hija ntito'ata għad-danni kontra l-konvenut nomine, konsistenti dawn id-danni fit-telf ta' qliegh mil-bejgh tal-envelopes elevati, likwidabbli però f'gudizzju separat. Bl-ispejjeż kontra l-konvenuti;

Omissis;

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tas-Sinjurija Tiegħu Trafford Smith u ta' Vivian B. De Gray, fil-kwalità tagħhom fuq imsemmija, li biha eċċepew illi l-azzjoni hi bażata fuq l-ipotesi skorretta li l-eċċipjent De Gray ikkonfiska l-oġġetti ndikati fiċ-ċitazzjoni, mentri fil-fatt huwa ma għamel xejn hliet ordna l-elevazzjoni tal-istess oġġetti bħala formanti l-"corpus delicti" tar-reat kontemplat fil-"George Cross" (Restriction of Use) Ordinance — Nru. XVI tal-1943; u dan in konnessjoni ma' proċedimenti kriminali kontemplati u li kellhom x'jaqsmu mal-istess oġġetti in forza tal-istess ligi. Għalhekk l-azzjoni hi bla bazi;

Illi, bla preġudizzju tal-ewwel eċċezzjoni, l-attriċi ma għandhiex dritt tantiċipa bl-azzjoni preżenti i-meritu kollu involut u li qiegħed jiġi deċiż fil-kawża kriminali msemmija, ċjoè, preċiżament jekk l-envelopes stampati għall-bejgh, kif ammess fi-istess ċitazzjoni, jiksru id-dispożizzjoni tal-ligi fuq imsemmija;

Illi subordinatament, u fil-meritu, l-użu tal-emblema tal-"George Cross", sew għall-kummerċ jew għal kwalunkwe skop ieħor, hu kuntrarju għad-dispożizzjonijiet tal-ligi msemmija;

Illi, fi kwalunkwe każ, meta l-eċċipjent De Gray eleva l-oġġetti in kwistjoni, dan kellu jagħmlu in virtù tal-obligi tiegħu li ġejjin mill-art. 358 tal-Kodiċi Kriminali, fosthom senjatament dak li jiġbor il-provi tar-reat, mhux biss għall-aħjar istruzzjoni tal-kawża kriminali, imma anki biex l-istess azzjoni jkollha l-effett pjer tagħha, ċjoè l-konfiska li tista' tiġi ordnata, jew sempliċement issegwi d-dikjarazzjoni tar-reità (art. 24 tal-Kodiċi Kriminali u art. 2(1) tal-Ordinanza XVI tal-1943. F'dan is-sens l-eċċipjent De Gray aġixxa perfettament skond il-liġi, u għalhekk, apparti l-kwistjoni li l-azzjoni tiegħu kienet magħmula "jure imperii" (taħt liema aspett qegħdha ssir riżerva għall-eċċezzjonijiet opportuni), ma jistax ikun qatt responsabbli għad-danni;

Salvi eċċezzjonijiet oħra;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti Ċivili tat-22 ta' Mejju 1958, li biha laqgħet l-imsemmija eċċezzjoni tal-konvenuti, u għalhekk illiberathom mill-osservanza tal-gudizzju, bl-ispejjeż kontra l-attriċi nomine; billi kkunsidrat;

Rigward l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti;

Illi l-attriċi tallega li l-konvenut De Gray, fi-14 ta' April 1958, ordna u effettwa l-konfiska mill-pussess tad-ditta minnha rappreżentata ta' 3085 envelopes li kienu kollha bħal dak eżibit (dok. A fol. 5), u qegħedha titlob deklaratorja li l-istess konvenut ma kellu ebda dritt jikkonfiska dawk l-envelopes, u li dik il-konfiska kienet arbitrarja, illegali u "ultra vires". Biex l-azzjoni ntentata mill-attriċi jista' jkollha eżitu favorevoli, irid għalhekk jiġi pruvat, qabel xejn, illi saret mill-konvenut De Gray minn għand id-ditta attriċi dik il-konfiska; u mbgħad, fil-każ li saret dik il-konfiska, li l-istess kienet affetta minn arbitrarjetà u illegalità, u magħmula mill-imsemmi konvenut "ultra vires";

Illi mill-provi ma jirriżultax illi l-konvenut De Gray effettwa l-konfiska allegata mill-attriċi, u jirriżulta biss li huwa ordna u effettwa l-elevazzjoni ta' dawk l-envelopes biex iressaqhom bħala prova, jew waħda mill-provi, f'għu-

dizzju f'sedi kriminali, li allura kien jinsab appuntat għas-26 ta' Mejju li għadda, billi deherlu li l-istess oġġetti kienu sejrin jiġu wżati in kontravvenzjoni tal-art. 2(1) tal-Ordinanza Nru. XVI tal-1943. Il-baži tal-azzjoni ntentata mill-attriċi mhix dik li l-konvenut De Gray ordna u effettwa l-elevazzjoni ta' dawk l-envelopes, u li huwa ma kellux id-dritt jagħmel hekk, imma, dik, kif issemma, li huwa ordna u effettwa l-konfiska tal-istess envelopes; u għalhekk, ladarba ma jirriżultax li giet ordnata u li saret dik il-konfiska, l-azzjoni kif proposta mill-attriċi tibqa' mingħajr baži;

U li l-attriċi ma tistax topponi li t-termini "konfiska" u "elevazzjoni" jfissru l-istess haġa, jew li l-kelma "seized", adoperata fir-riċevuta li giet rilaxxjata meta ġew maqbuda dawk l-envelopes (dok. B fol. 6) turi ċar li kienet saret konfiska, u mhux elevazzjoni ta' tagħhom, jew li għall-anqas bilfors li dawk l-oġġetti ġew mehuda bil-ħsieb ta' konfiska; għaliex, sa meta ntavolat din l-azzjoni, hija ma kienet għadha rċeviet ebda avviż in rigward ta' proċeduri in konnessjoni mal-qbid ta' tagħhom minn għandha. Infatti, apparti li gie ndubbjament konstatat li dawk l-envelopes ġew fil-fatt elevati, u mhux konfiskati, minn għand id-ditta attriċi, jista' jiġi osservat, l-ewwelnett, li hemm differenza markata bejn konfiska u elevazzjoni ta' oġġetti. Il-konfiska hi att assolutament finali, normalment ordnat mill-Qorti, ta' konsegwiment bħala penali mill-Kuruna tal-beni tal-kundannat, b'mod li ma jiġu qatt restitwiti lil dan; mentri l-elevazzjoni hi merament wiehed mill-atti li jistgħu jsiru biex jiġgħabru l-provi ta' reat li jiġi mputat kontra persuna, u li għalhekk, f'każ ta' liberazzjoni mill-imputazzjoni, l-oġġetti elevati jistgħu jiġu restitwiti;

Mbghad, il-kelma adoperata fir-riċevuta ma kienetx "forfeited", imma "seized"; u din il-kelma ma tisserx neċessarjament li dawk l-envelopes kienu ġew konfiskati u mhux sempliċement elevati. Del resto, jirriżulta li fil-ħin ta' dik l-elevazzjoni giet mill-uffiċjal inkarikat mill-konvenut De Gray imfissra r-raġuni għalfejn kien mar jaqbad dawk l-oġġetti; mhux biss, imma huwa qal espressament li kien mar "biex jeleva", u mhux biex "jikkonfiska", l-istess oġġetti;

Fl-ahharnett, din l-elevazzjoni saret fl-14 ta' April 1958, u ċ-ċitazzjoni odjerna giet prezentata fis-16 ta' dak ix-xahar; dan l-intervall ta' jumejn ma jistax jitqies li kien dewmien tali li minhabba fih l-attriċi kienet intitolata taħseb li l-konvenut De Gray kien waqaf minn kull proċedura wara li qabad dawk l-envelopes, u li kwindi l-istess kienu ġew konfiskati; għaliex, minbarra li f'dan il-każ kien hemm bżonn l-otteniment tal-awtorità tal-Attorney General biex jitkomplew il-proċeduri ġa inizjati b'dik l-elevazzjoni, il-liġi ma tippreskrivi lill-Pulizija Eżekuttiva ebda terminu fiss biex tressaq quddiem il-Qorti flimkien mal-imputat il-provi kollha li tkun ġabret dwar ir-reat, imma timponi biss li dan isir fl-aqsar żmien possibbli u meta jkun prattikabbli;

Rat in-nota tal-appell tal-attriċi nomine, li biha din appe'llat mis-sentenza fuq imsemmija tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tat-22 ta' Mejju 1958, u rat il-petizzjoni tal-appellanti, li biha din talbet ir-revoka u t-tħassir tas-sentenza appellata fuq imsemmija, iċ-ċaħda tal-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti, u r-rinviju tal-proċess għall-kontinwazzjoni quddiem l-Ewwel Qorti; bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-appellati;

Rat ir-risposta tal-appellati, li wieġbu li s-sentenza appellata hija ġusta u jisthoqqilha l-konferma, in kwantu l-azzjoni tal-appellanti hija bażata fuq l-ipotesi skorretta tal-konfiska u għalhekk bla bażi; fl-istess hin għamlu appell inċidentalment kontra s-sentenza appellata, in kwantu din illiberathom mill-osservanza tal-ġudizzju, fil-waqt li messha ċaħdet it-talbiet tal-attriċi, għax kawżali tat-talba hija l-konfiska u konfiska ma saretx mill-konvenut De Gray, u talbu għalhekk li s-sentenza appellata tiġi konfirmata in kwantu laqgħet l-eċċezzjoni tagħhom u in kwantu għall-ispejjeż, u b'hekk jiġi miċhud l-appell tal-attriċi, bl-ispejjeż, u konsegwentement dik is-sentenza tiġi revokata in kwantu lliberathom mill-osservanza tal-ġudizzju, u jiġi minflok deċiż għaċ-ċaħda tat-talbiet tal-attriċi, bl-ispejjeż;

Rat l-attijiet kollha tal-kawża u semgħet l-avukati;

Ikkunsidrat, fuq l-appell prinċipali tal-attriċi;

Illi l-fatti li taw lok għal dil-kawża huma, skond ma rriżulta f'din il-kawża, li l-attriċi nomine stampat envelopes bl-arma ta' Malta bajda u hamra bil-George Cross fuq sfond ikhal fil-ġenb bil-kliem "First Day Cover" fuqha, u "15th April 1958" taħtha. Fl-14 ta' April 1958 dawk l-envelopes ġew maqbuda mill-Ispettur tal-Pulizija F. Vella, fuq ordni tal-konvenut De Gray (fol. 5, 6, 11, 17); għax deherlu li bl-istampa tal-arma bil-George Cross kien hemm ir-reat kontemplat fl-Ordinanza Nru. XVI tal-1943. Madwar xahar wara, il-Pulizija harġet ċitazzjoni dwar dak l-a'legat reat (fol. 17), u l-kawża quddiem il-Qorti Kriminali tal-Magistrati tinsab għadha pendenti;

Ikkunsidrat;

Illi l-ewwel talba hija għad-dikjarazzjoni li l-istampar ta' dawk l-envelopes ma kiser ebda liġi, u li għalhekk il-konvenut De Gray ma kellu ebda dritt jikkonfiskahom, u l-konfiska li għamel kienet arbitrarja, illegali u "ultra vires". Id-dikjarazzjoni dwar il-legalità tal-istampar hija preordinata u konnessa għad-dikjarazzjoni dwar il-konfiska, u għandhom jittiehdu flimkien, għax xort'oħra tkun dikjarata platonika;

Issa li hemm pendenti quddiem il-Qorti Kriminali tal-Magistrati l-kawża fuq il-pretiż reat fuq imsemmi, jekk hemmx jew le il-ksur tal-liġi, għalhekk ir-reat għandha tarah dik il-Qorti Kriminali, u mhux il-Qorti Civili. Izda, apparti minn dan, il-Qorti Civili għandha toqgħod għat-termini taċ-ċitazzjoni li biha ġiet imressqa t-talba; u t-termini taċ-ċitazzjoni jindikaw bħala fatti li taw lok għal din il-kawża, u li jiffurmaw il-bażi u kawżali tal-azzjoni, il-pretiża konfiska tal-envelopes da parti tal-konvenut De Gray. It-tieni talba hija konsegwenzjali u korollarju tal-ewwel talba, u għalhekk anki din għandha bħala presuppost il-konfiska;

Fil-fatti rriżulta li l-envelopes ġew semplicement maqbuda; tant li, meta l-Ispettur Vella mar jaqbadhom, huwa qal ċar u tond lill-Kaptan Agius tad-ditta rappreżen-

tata mill-attriċi li kien mar biex jelevahom, u li elevahom (dep. Agius fol. 18); u fl-irċevuta li ta lil dak Agius l-Ispettur Vella ddikjara li kien qabad, "seized", l-envelopes (dok. fol. 6). Il-konfiska ma ssemmiet xejn, u fiċ-ċirkustanzi tal-każ lanqas ma jidher li kien hemm lok li tis-semma;

Il-kliem "konfiska" u "qbid", jew "elevazzjoni", mhumiex ekwipollenti; għax il-kelma "konfiska" timplika att definittiv tal-awtorità Statali, li bih is-sid tal-ħaġa jiġi spossessat definittivament minn dik il-ħaġa, li tidhol fil-pussess definittiv tal-Istat; il-qbid, jew elevazzjoni, mhumiex ħlief l-att preparatorju, li jista' jkun preordinat għall-konfiska jew għal sempliċi prova, jew skop ieħor temporaneu. Ordinarjament, il-konfiska hija konsegwenza ta' kundanna, u piena komminata minn Qorti kompetenti bis-saħħa tal-liġi. Għaldaqstant, meta l-Ispettur Vella qal u ddikjara li kien qiegħed jeleva l-envelopes, b'daqshekk ma saretx il-konfiska. Din setgħet biss tiġi wara proċediment ġudizzjarju. Sal-lum konfiska għad ma hemmx. Dan ifisser illi r-riżultanzi proċesswali ma jiġġustifikawx il-kawżali tal-konfiska u t-talba rigward l-illegalità tal-konfiska;

Ikkunsidrat;

Illi l-Qorti għandha toqgħod għat-termini tal-kawżali u tat-talba kif miġjuba fiċ-ċitazzjoni; u t-termini użati f'atti ġudizzjarji formali, bħal ma huwa l-att taċ-ċitazzjoni, għandhom jittieħdu u jittieħdu biss fis-sens ġuridiku tagħhom, u mhux fis-sens tal-lingwaġġ popolari ta' nies profani għal-liġi; xort'oħra, il-konsegwenzi jkunu kaotiċi. Għaldaqstant għamlet sewwa l-Ewwel Qorti li qagħdet għas-sens ġuridiku tal-kelma "konfiska", u pproċediet għad-deċiżjoni fuq il-pretensjoni tal-konfiska, u mhux ta' sempliċi qbid jew elevazzjoni. Jekk ġew użati termini improprij fiċ-ċitazzjoni, mhuwiex il-każ li f'dan l-istadju u din il-Qorti tikkunsidra l-espedjenza ta' xi korrezzjoni, anki li kieku din setgħet tiġi kunsidrata bħala proċeduralment permessa fl-ewwel istanza; għax f'din is-sedi l-korrezzjonijiet taċ-ċitazzjoni mhumiex possibbli, apparti l-fatt li korrezzjoni simili timplika tibdil sostanzjali;

Ikkunsidrat, fuq l-appell inċidentali;

Illi, ladarba l-fatti rriżultaw diversi minn dak li ppretendiet l-attriċi fiċ-ċittazzjoni, u għalhekk taqa' l-kawża tat-talba, kif ukoll taqa' t-talba għad-dikjarazzjoni tal-arbitrarjetà, illegalità u "ultra vires" tal-konfiska, li ma saretx, ma kienx il-każ ta' liberatorja "ab observantia", iżda ċ-ċaħda tat-talbiet definittiva. Infatti, mhuwiex il-każ ta' riproponibilità tal-azzjoni fl-istess termini wara li tiġi deċiżja l-kawża kriminali li għadha pendenti, u li setgħet timxi liberament indipendentement mill-kawża preżenti; għax wara d-deċiżjoni ta' dik il-kawża, jekk ikun hemm liberazzjoni, ma jistax ikun hemm konfiska. Jekk mbgħad ikun hemm konfiska fuq kundanna, il-Qorti Civili ma tkunx tista' tbassar il-kundanna komminata mill-Qorti Kriminali. Għaldaqstant, l-appell inċidentali tal-konvenuti huwa fondat tajjeb, u għandu jiġi milqugh;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti taqta' l-kawża billi tiċhad l-appell prinċipali u tikkonferma s-sentenza appellata, in kwantu laqgħet l-eċċezzjoni tal-konvenuti fuq imsemija; u tilqa' l-appell inċidentali tal-konvenuti, billi tirriforma s-sentenza appellata fis-sens li tirrevokaha in kwantu liberat lill-konvenuti mill-osservanza tal-gudizzju, u minflok tiċhad it-talba tal-attriċi, bl-ispejjeż kontra l-attriċi nomine; salvi lill-attriċi kull dritt u azzjoni oħrajn li jista' kollha jekk u skond il-liġi.
